

5. АВТОРСЬКІ ПРОГРАМИ ТА ПРОЕКТИ

Наталія Євгенівна Адаменко,

відмінник освіти України,
спеціаліст вищої категорії,
«учитель-методист» початкових класів
ЗНЗ I–III ступенів № 36 ім. С. П. Корольова
Голосіївської районної державної адміністрації,
м. Київ, Україна

УДК 37.013.42[005.336.2]

ПРЕДМЕТНІ ТУРНІРИ ТА ОЛІМПІАДИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Шкільні олімпіади ввійшли у наше життя не так давно, але одразу стали досить популярними. І це не дивно, оскільки учитель отримує унікальну можливість перевірити знання та вміння учнів, а також результативність власної професійної діяльності. Саме тому весь навчальний рік кожний учень наполегливо готується до випробувань різного рівня.

Варто звернути увагу, що початкова школа знаходиться трохи осторонь цієї проблеми. Так, у нас з'явився Міжнародний конкурс знавців української мови імені Петра Яцика і Міжнародний математичний конкурс «Кенгуру». Однак дитині для того, щоб гідно виступити на конкурсах такого рівня, необхідно навчитися елементарному: правильно відповідати на запитання, заповнювати бланки, встигати виконувати запропоновані завдання, не соромитися публічних виступів тощо. Однак і це не головне, оскільки найважче – **навчитись брати участь** в інтелектуальних змаганнях, **вигравати і програвати**, робити висновки і у жодному разі не покладати рук, а **йти вперед**, врахувавши власні помилки. І тоді перемога здається ще солодшою, навчальна діяльність стає не просто процесом «ходіння до школи», а життєвою необхідністю.

Як цю проблему розв'язуємо ми у ЗНЗ I–III ступенів № 36 ім. С. П. Корольова міста Києва? Починаючи з 2-го класу впродовж навчального року було складено і проведено предметні турніри та олімпіади з усіх предметів, що викладаються у початковій школі (із залученням вчителів-предметників). Це не можна робити стихійно, оскільки все повинно бути чітко сплановано і повідомлено учням. Наприклад, у класі заздалегідь може з'явитися наступне оголошення.

УВАГА! УВАГА! УВАГА!

Усі діти, які хочуть перевірити свої знання та вміння з навчальних дисциплін, а також позмагатися один з одним, можуть взяти участь в предметних турнірах та олімпіадах, що будуть проведені в нашому класі!

Українська мова (дата) – перший тур (знання навчального матеріалу)
(дата) – другий тур (мовні ігри та вправи)
(дата) – третій тур (творчі завдання)

Конкурс читців «Зимова круговерть» (українською) –
(дата)

Чтение (рус.) (дата) – первый тур (литературная викторина)
(дата) – второй тур (творческие задания)

Русский язык (дата) – первый тур (знание учебного материала)
(дата) – второй тур (языковые игры и упражнения)
(дата) – третий тур (творческие задания)

Конкурс читців «Мама – главное слово» (російською) –
(дата)

Математика (дата) – перший тур (завдання з родзинкою)
(дата) – другий тур (практичні завдання)
(дата) – третій тур (логічні завдання)

Я і Україна (дата) – перший тур (знання про навколишній світ)
(дата) – другий тур (знання про Україну)

Технологія навчання (дата) – перший тур (комбіновані завдання)
(дата) – другий тур (комбіновані завдання)

Усі учасники будуть відзначені
заохочувальними балами з навчальних предметів,
а переможці – грамотами і призами.

На що вплине проведення таких заходів?

По-перше, це можливість для кожної дитини «приміряти» інформацію на себе, оцінити себе і власні можливості.

По-друге, дитина має змогу чітко заздалегідь розпланувати власні позашкільні заняття, щоб не вийшло накладок.

По-третє (найголовніше!), діти стануть проявляти набагато більше уваги та інтересу до навчання: почнуться розпитування, пошуки цікавої літератури, обмін враженнями, групування за інтересами тощо.

Якщо учитель хоче краще вивчити своїх учнів, то ми рекомендуємо йому провести моніторинг цього процесу: участь дітей у турнірах (які учні з якого навчального предмета змагалися), переможці та призери, перехід від одного туру до іншого, кількість набраних балів. Учителю необхідно бути готовим до перших невдач, сліз та образ конкурсантів. Тому паралельно здійснюється діяльність з психологічної підтримки особистості кожного учня.

Дітей обов'язково необхідно нагороджувати грамотами, де стояв би підпис не лише директора, а й учителя-предметника. Добре, якщо на батьківських зборах дорослі домовляться, що призи за перемогу будуть не банальними ручками і блокнотами, а дитячими енциклопедіями (математика, мова), книгами творів класиків літератури (читання), наборами для ручної праці (трудове навчання), картинами («Я і Україна»). Ці призи стануть корисними і пам'ятними для дітей на довгі роки.

Такі перші класні змагання допомагають учням набути важливий досвід поведінки у запропонованій ситуації, наділяють дитину духом боротьби, стимулюють її пізнавальні інтереси, заохочують до самовдосконалення, стають першою сходинкою до життєвих олімпіад.

Пропонуємо вашій увазі завдання класних предметних турнірів і олімпіад для учнів 2–3 класів (кожен учитель обере завдання, знаючи можливості

свого класу). Під час підготовки поданих нижче завдань ми користувалися матеріалами посібників видавничої групи «Основа» (м. Харків), періодичних видань «Початкова школа», «Початкове навчання та виховання» та власними ідеями та знахідками.

ЧТЕНИЕ (російська мова)

Задания первого тура

1. СКАЗОЧНАЯ РАЗМИНКА.

Какая фамилия у Кощея? _____

Как звали кота из «Золотого ключика»? _____

Какой город славится поющими животными? _____

Какие две рыбки в русских сказках выполняли все желания? _____

Какое растение помогло девушке доказать, что она настоящая принцесса? _____

Как зовут девочку с голубыми волосами? _____

Где встретились поп и Балда? _____

За кого вышла замуж Дюймовочка? _____

Кто разрушил теремок? _____

На каком транспорте любил ездить Емеля? _____

Какой цветок исполняет все желания? _____

Кто из богатырей с детства был прикован к постели? _____

К кому пришел Винни-Пух на день рождения? _____

От чего погибла Снегурочка? _____

Что подарил Апрель-месяц Падчерице? _____

2. ЗАКОНЧИ ПОСЛОВИЦЫ.

Труд человека кормит, а _____

Век живи, _____

Нет друга – ищи, а _____

Семь раз отмерь, _____

Поспешишь – _____

В гостях хорошо, а _____

Красна птица пером, а _____

Кто много читает, тот _____

3. НАПИШИ ДРУЗЕЙ ЛИТЕРАТУРНЫХ ГЕРОЕВ.

Винни-Пух – _____

Буратино – _____

Дядя Федор – _____

Маугли – _____

Незнайка – _____

4. ДОПИШИ СКАЗКУ.

Сказка о _____ и о _____.

Шел по лесу _____ . Видит: сидит на дереве _____ .

Он поднял _____ , хотел _____ , а _____ и говорит: «Пожалей меня, _____ , может и я тебе _____ .

Пошел _____ дальше, видит: _____ . Думает: дай-ка я тут _____ . Вот он лег и

_____ . А недалеко был _____ .
 Думает: вот я тебя _____ .
 Подкрался, да только хотел _____ ,
 откуда ни возьмись _____
 Как закричит: _____ ! Вскочил
 _____ , схватил _____ и _____
 _____ . А _____ поблагодарил.

4. БУРИМЕ.

_____ раз
 _____ класс.
 _____ не пришел,
 _____ не нашел!
 _____ ясное,
 _____ поют.
 _____ прекрасное,
 _____ ждут!

Задания второго тура

1. ХИТРЫЕ ЗАГАДКИ.
 В небе есть, в земле нет, в бабе две, в мужике
 ни одной. _____
 Что находится посредине Киева? _____
 Что находится между горой и долиной? _____
 Что случилось в Киеве 31 февраля? _____
 Чем до неба докинешь? _____
 У человека одна, у вороны две, у медведя ни
 одной. _____
 Кто быстрее плавает: утенок или цыпленок? По-
 чему? _____
 Что сушит, когда само мокнет? _____
 Представь, что ты капитан корабля. В твоём рас-
 поряжении команда из шести человек. Каждому чле-
 ну экипажа – 25 лет. Сколько лет капитану корабля?

РУССКИЙ ЯЗЫК

Задания первого тура

1. ВСТАВЬ ПРОПУЩЕННЫЕ БУКВЫ.
 З..вод, п..тух, к..нава, п..суда, д..журный, с..поги,
 ф..мил..я, х..р..шо, вес..л.., ..дежда, с..бака, ябл..к..,
 т..варищ, р..бочий, ..льбом.

2. ПОДЧЕРКНИ ОРФОГРАММЫ, НАПИШИ
 (ГДЕ МОЖНО) ПРОВЕРОЧНЫЕ СЛОВА.
 Дрожал – _____, рыбка – _____,
 сторож – _____, река – _____,
 свисток – _____, ножка – _____,
 окно – _____, снег – _____,
 русский – _____, берёза – _____.

2. ПРИДУМАЙ ВОПРОСЫ К СКАЗКЕ.
Серая сказка

Я – Серый. Я серый, как мышонок. Как птица, как
 пепел, как пыль. Я Серый, но что бы без меня делали
 Яркие?! Где я? Повсюду.
 В серых сумерках плывут над лугом белые прос-
 тыни тумана. В сером поднебесье восходит красное
 солнышко, и все видят, как прекрасно оно. Я – Серый.
 И я прихожу раньше всех красок, которые ждут люди.
 Серым утром они ждут солнце, серой ночью – месяц,
 серой весной – цветы, серой осенью – снег.
 Я помогаю краскам, и если они не могут явиться
 сами, выталкиваю их из себя. Пускай все глядят. Я –
 важный цвет, потому что все становится красивым
 рядом со мной.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

3. ПРИДУМАЙ СВОЮ «ЦВЕТНУЮ» СКАЗКУ.

3. СДЕЛАЙ ФОНЕТИЧЕСКИЙ РАЗБОР СЛОВА.
НАРЯД – _____

4. ПОДЧЕРКНИ ИМЕНА СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫЕ
 ОДНОЙ ЛИНИЕЙ, ГЛАГОЛЫ – ДВУМЯ, А ИМЕНА
 ПРИЛАГАТЕЛЬНЫЕ – ВОЛНИСТОЙ ЛИНИЕЙ.
 Масло, сон, рисует, над, газета, лает, смотри,
 дятел, чёрный, у, покраснел, школа, падает, быстро,
 смелые, белая, осинки, а, хожу, журчат, плохо, дубки,
 заживут, по, лепят, домик.

5. ПОДБЕРИ АНТОНИМЫ: ПОДБЕРИ СИНОНИМЫ:
 друг – _____ пустяк – _____
 здоровый – _____ метель – _____
 смеяться – _____ большой – _____
 храбрый – _____ бежать – _____

6. НАЙДИ В КАЖДОЙ СТРОКЕ ЛИШНЕЕ СЛО-
 ВО, ПОДЧЕРКНИ ЕГО.
 Берег, огород, обед, красивый.
 Деревня, лошадь, девочка, лиса.
 Я, мы, друг, он.

7. ИСПРАВЬ ОШИБКИ.

Стаит октябрь. На дваре ненастье. Часто лют дажди. Листья сдеревьев апали. Наполях убрали копусту, кортофель, маркофь. Саловьи, ласточки покинули свои гнёзда. ближе к жылью селятся вароны.

Задания второго тура

1. ДОПОЛНИ СЛОВСОЧЕТАНИЯ СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫМИ ПО СМЫСЛУ.

Голоден как _____. Грязный как _____.
Болтлив как _____. Упрямый как _____.
Надут как _____. Труслив как _____.

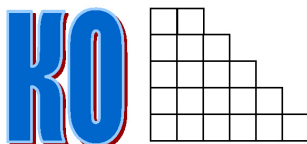
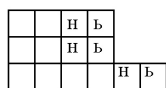
2. СОСТАВЬ СЛОВА (ПЕРЕСТАВЬ БУКВЫ), ИСКЛЮЧИ ЛИШНЕЕ СЛОВО.

Грит, сали, хутеп, фелетон, девьемед.

3. СОСТАВЬ ТРИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, ИСПОЛЬЗУЯ СХЕМУ.

В _____ с _____ н _____ т _____.

4. ПОДБЕРИ И ЗАПИШИ СЛОВА.

5. СОСТАВЬ ПОРТРЕТ ЗНАКОМОГО ЧЕЛОВЕКА, ИСПОЛЬЗУЯ КАК МОЖНО БОЛЬШЕ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ К ДАННЫМ ИМЕНАМ СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫМ.

Лицо – _____
Лоб – _____
Нос – _____
Волосы – _____
Взгляд – _____
Улыбка – _____

5. НАПИШИ ПРАВИЛЬНО.

Один мальчик спрашивает другого:
– Скажи, как правильно: **у рыбов нет зубов, у рыбей нет зубей** или **у рыб нет зуб?**
Напиши правильный ответ: _____.

6. ОБЪЯСНИ, КАК ТЫ ПОНИМАЕШЬ ЭТИ ВЫРАЖЕНИЯ.

Зуб на зуб не попадает – _____

Положил зубы на полку – _____

Ветер в голове гуляет – _____

7. ИЗ КАЖДОГО СЛОВА НА СТРОКЕ ВОЗЬМИ ОДИН СЛОГ – ОБРАЗУЙ И ЗАПИШИ НОВОЕ СЛОВО.

Пластинка, картина, павлин – _____

Сапоги, парашют, фантазия – _____

Задания третьего тура

1. РАЗМИНКА.

Напиши три слова, в которых букв больше, чем звуков.

Напиши три слова, в которых звуков больше, чем букв.

2. РАЗБЕРИ СЛОВА ПО СОСТАВУ.

За бегу, под снежник, синяя, звонить.

3. ПРОДОЛЖИ РАССКАЗ.

Кот Васька и старик часто рыбачили на озере. Старик удил рыбу. Васька сидел рядом.
Однажды _____

4. ПРИДУМАЙ И ЗАПИШИ КОМПЛИМЕНТ СВОЕЙ МАМЕ.

5. НАПИШИ ПО ПЯТЬ СЛОВ.

Сладких _____
Праздничных _____
Вежливых _____
Грустных _____

6. ПРЕДСТАВЬ, ЧТО ТЫ ПУТЕШЕСТВУЕШЬ ПО СТРАНЕ РУССКОГО ЯЗЫКА. НАРИСУЙ КАРТУ ЭТОЙ СТРАНЫ.

Буду рада, якщо мої доробки стануть у пригоді колегам.